

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Det foreslås, at lov om arbejdsmarkedsbidrag ophæves og erstattes af en tillægsmoms på 3 pct. points.

2. Lov om arbejdsmarkedsbidrag blev gennemført med virkning fra den 1. januar 1988 som et led i regeringens samlede politik for at løse Danmarks økonomiske balanceproblemer. Hensigten med omlægningen af den økonomiske politik i efteråret 1987 var at genoprette konkurrenceevnen og videreføre regeringens flerårige økonomiske politik, herunder fastkurspolitikken.

3. Ved omlægningen blev arbejdsgiverne fritaget for en række afgifter og udgifter, der blev beregnet ud fra beskæftigelsen i virksomhederne. Fritagelsen for afgifterne og udgifterne forbedrede erhvervenes konkurrenceevne, men gav samtidig et provenutab for staten. Dette provenutab blev delvis finansieret ved indførelse af arbejdsmarkedsbidraget.

Arbejdsmarkedsbidraget er en generel afgift på 2,5 pct. af momsgrundlaget eller et lignende grundlag. Ved omlægningen blev det overvejet i stedet at forhøje momsen. Afgørende for overvejelserne var prisudviklingen, idet man ved omlægningen i 1988 tilstræbte uændrede forbrugerpriser.

Ophævelsen af de gamle arbejdsgiverafgifter m.v. ville reducere lønomkostningerne med 5 pct. Fald i lønomkostningerne vil i varierende omfang blive overvæltet i lavere forbrugerpriser, herunder undladelser af at forhøje forbrugerpriser, men erfaringsmæssigt kommer prisseffekten først med en vis forsinkelse.

Isoleret betragtet vælttes momsen helt over i højere forbrugerpriser, og erfaringsmæssigt forhøjes forbrugerpriserne samtidig med momsforhøjelser. En momsfinansieret omlægning af arbejdsgiverafgifterne kunne derfor frygtes at medføre umiddelbare prisforhøjelser, der først med en vis forsinkelse blev neutraliseret gennem faldet i lønomkostningerne.

Ved at finansiere de ophævede arbejdsgiverafgifter med arbejdsmarkedsbidraget blev det skønnet, at

der tidsmæssigt ville blive overensstemmelse mellem de modgående prisvirkninger. Arbejdsmarkedsbidraget vælttes ligesom moms fuldt ud over i højere forbrugerpriser, og prisovervæltningen skønnes tidsmæssigt at svare til de prisdæmpende virkninger af afskaffelsen af en række arbejdsgiverbidrag.

Som nærmere omtalt i punkt 6 neden for er der nu ikke længere grund til at forvente forskellig tidsprofil for virkningerne af moms og arbejdsmarkedsbidrag, og en tillægsmoms kan således afløse arbejdsmarkedsbidraget uden påvirkning af forbrugerpriserne.

4. Den foreslåede omlægning af arbejdsmarkedsbidraget til en tillægsmoms ligger i naturlig forlængelse af indgrebet pr. 1. januar 1988. Arbejdsmarkedsbidraget har virket efter hensigten og sikret den fornødne ro omkring priserne ved overgangen. Regeringen finder det hensigtsmæssigt at forenkle og modernisere afgiftssystemet, således at virksomhederne fremover kan nøjes med at opkræve moms i stedet for som nu både moms og arbejdsmarkedsbidrag. Den foreslåede omlægning indebærer således en klar forenkling både for virksomhederne og for told- og skattemyndighederne.

5. Der verserer for tiden ved EF-Domstolen flere sager om, hvorvidt arbejdsmarkedsbidraget er i overensstemmelse med EF-retten. Således har EF-Kommissionen den 17. september 1991 anlagt sag mod Danmark med påstand om, at arbejdsmarkedsbidraget er i strid med artikel 33 i EF's 6. momsdirektiv. En afgørelse fra EF-Domstolen vedrørende arbejdsmarkedsbidragets forenelighed med EF-retten forventes at foreligge i første halvdel af 1992. Der er siden 1987 sket en udvikling i EF-domstolens retspraksis omkring EF's 6. momsdirektiv. Regeringen vil under sagerne fastholde, at arbejdsmarkedsbidraget respekterer EF-retten. Regeringen ønsker ved lovforslaget at forebygge enhver tvivl om de fremtidige afgiftsforhold. Usikkerhed på dette område er uacceptabel for såvel regeringen som arbejdsmarkedets parter.